

Nyholm: Det vilde have interesseret mig meget, hvis den høitagtede Indenrigsminister selv havde været tilstede, at høre, om han, dersom denne Lov ikke kommer ud, alligevel vil ansee sig berettiget til at udøve den Bemyndigelse, som § 2 gaaer ud paa at give ham, og som jo nu factiss har været udøvet af Ministeriet i en meget lang Arrække, og især i de senere Aar efter en meget ubdvidet Maalestok, nemlig til at give Folk Tillæbelse til at give en højere Rente ved Prioriteter end de hidtil lovbestemte 4 pCt. Thi, anseer han sig bemyndiget dertil, vilde jeg for mit Vedkommende stemme imod hele Loven, da jeg virkelig troer, at man meget hellere maa blive staaende derved, naar man ikke tør give Renten fri i disse Forhold, end gaae ind paa dette Lovforslag, som efter min Formening kun er halvt, og vil medføre megen Pengesforvirring i hele Landet. Thi, saaledes som § 1 er affattet — at det for Fremtiden kun skal være tilladt at give 4 pCt. af Laan i faste Eiendomme, hvorimod Rentefoden hæves for alle andre Ublaar, — frygter jeg den Fare — og jeg troer, at det vil vise sig saaledes i Virkeligheden, — at Mange ville benytte Leiligheden til at opsigge Capitalerne, og at der derved vil forarsages Eiendomsbesidderne en højere Rente end den, de hidtil have svaret. Man vil hertil svare, at de fleste ønske dog at beholde gode Prioriteter; ja vel ville de det; men de ville sige ligesvem til deres Skydnere, til Eiendomsbesidderne, hvis I ikke ville give højere Rente, maae vi opsigge vore Capitaler; thi efter Lovgivningen kunne vi nu, naar vi drage dem ud af de faste Eiendomme, tage saa høje Renter, som vi ville, og derved foranledige, at Eiendomsbesidderne blive nødt til at give en højere Rente. Paa den anden Side er det efter min Mening nødvendigt, som Forholdene stille sig, at Indenrigsministeren maa have en Slags Bemyndigelse til at tilstaae at give en højere Rente end de lovbestemte 4 pCt. Jeg troer, at dette viser sig bedst i det practiske Liv derved, at der er meddeelt en stor Mængde Bevillinger til at give højere Rente, navnlig i de sidste Aar, og det i Særdeleshed til Landeieendomsbesiddere. Men, er dette Tillæbelse, er det meget farligt at betøve Minister-

ren denne Ret. Derfor interesserer det mig meget at faae at vide, om Indenrigsministeren anseer sig fremdeles berettiget til, naar denne Lov bliver standset, at vedblive at give de nævnte Bevillinger. Skulde man have en saadan bunden Frihed med Hensyn til faste Prioriteter, som er foreffreven i § 1 af Loven, forekommer det mig, at man burde dog ikke gaae hen og give en aldeles ubunden Frihed i en Retning, medens man var tvungen i en anden. Man havde gjort bedre i at see hen til det Exempel, som ligger os allernærmest, Lovgivningen i Hertugdømmerne, som har viist sig meget heldbringende der, hvor den nu har bestaaet i flere Decennier. Den gaaer, som bestemt, ud paa, at det er tilladt at tage 4 pCt. i Pant og 5 pCt. uden Pant, og man kan faae Bevilling til at tage 5 og 6 pCt. Denne Maade troer jeg er meget heldigere end den, som man nu vil følge, ved at gjøre Renten bunden i een Retning og ubunden i en anden. Jeg frygter, at denne Vej vil medføre Farer. Maafee den høitagtede Justitsminister, der er her tilstede, vil have den Godhed at underrette mig om, hvorvidt han antager, at Indenrigsministeren vil ansee sig berettiget til fremdeles at udstede Bevillinger, hvis denne Lov ikke vedtages. Saaer jeg et bekræftende Svar, veed jeg, hvad jeg har at rette mig efter; jeg skal da ligesvem stemme imod Loven paa alle Stadier.

Justitsministeren: Med Hensyn til det af den sidste ærede Taler reiste Spørgsmaal om, hvorvidt Indenrigsministeren, saafremt nærværende Lovforslag ikke maatte blive Lov, da vilde ansee sig beføjet til ligesom tidligere, at udstede Bevillinger til at svare højere Rente af Ublaar i faste Eiendomme end de lovbestemte 4 pCt., da skal jeg tillade mig at yttre, at det forekommer mig, at den samme Ret, som hidindtil har tilkommet Indenrigsministeren, fremdeles maa vedblive, naar Loven ikke udkommer. Det er da det Samme, som om dette Lovforslag aldeles ikke havde været foreslagt; og den Myndighed, Ministeriet hidindtil har havt til at meddele slige Bevillinger i Genhold til Grundlovens § 32, forbliver usorandret. Naturligviis er det kun min egen